

MENDEI HÍRADÓ

Önkormányzati tájékoztató 2017./III. szám

KEDVES MENDEI LAKOSOK!

Amikor az aktuális Mendei Híradó számának ezen cikkét írom, Mendén, mint az országban mindenhol 40 fokos kánikula tombol. Mindenki, aki teheti nyaral, vagy hűvös helyre húzódik, hogy átvészelve a forróságot. Településünkön azonban munkások sokasá-

gától pezsegnek az utcák, mivel továbbra is folytatjuk az útfelújításokat, valamint az intézményeink nyári felújítását, korszerűsítését karbantartását, valamint párhuzamosan újabb pályázatokat készítünk elő, amelyeknek a beadási határideje augusztus közepe. Tudom, hogy Önök is minden nap érzékelik a „jótékony felfordulást”, azonban engedjék meg, hogy összefoglaljam a folyamatban lévő beruházásokat, valamint az elkövetkezendő, előkészítésben lévő kivitelezéseinket.

Tavasszal a jó idő beköszöntével elkezdtük a tavaly év végén megnyert fejlesztések kivitelezését, amelynek első beruházása az Ady Endre, a Bacsó Béla és a Zrínyi utcák aszfaltozását jelentette. Ezzel párhuzamosan másik egyedi támogatással elbírált kérelmünkre megvalósult a Nyár, Őr, Iskola, Bajcsy-Zsilinszky, Oszlári, Szent István, Rózsa, Hunyadi, Jókai (részben), Tavasz, Legező utcák, Toldi köz aszfaltozása.

Befejeztük a Hősök tere felújítását, a Hősök emlékműve visszakerült az eredeti helyére és a harang is egy új tartószerkezetet kapott.

Jelenleg újabb útfelújítási project kivitelezése folyik, amelynek keretében a Deák Ferenc, a Tél, a Báthory, a Szövetkezet, a Szegfű, a Szabadság és a Locsodi utcák kapnak aszfaltréteget. Remélhetőleg mire a Mendei Híradót olvassák már meg tudtuk kötni a szerződést a Nap és a Hold utcák aszfaltozására is.

POLGÁRMESTERI BESZÁMOLÓ

A kora ősszel a közbeszerzési pályázat lezárását követően – a pénzt már megítélte a Belügyminiszter- elkezdjük a Menedek, a Tabánhegyi, a Toldi, az Andrassy, a Dolina köz rendbehozatalát, valamint megoldjuk a Vasúti aluljáró (Mendei utca vége) vízfolyásos problémáját. Ezen pályázatok keretében útfelújításokra 2017-ben összesen 327 millió Ft-ot költünk.

Azon utcák, amelyek az idén nem kapnak aszfalt réteget, vagy aszfaltosak, de már elhasználódott, kérjük, legyenek még egy kis türelemmel, mivel újabb pályázatokat készítünk elő a felújításukra.

Az útfelújításokkal párhuzamosan energetikai korszerűsítés keretében az általános iskolában, a pusztaszentistváni óvodában, és a polgármesteri hivatalban nyílászárók cseréjére, hőszigetelésre, valamint napelemek felszerelésére került sor. Ezen kívül az iskolában elkészül az étkező. Reméljük, hogy a felújítást követően télen csökken a hőveszteség, valamint a napelemeknek köszönhetően az áramszámláink minimálisra csökkennek. Ezen beruházás közel 250 millió forintba került. Az aszfaltozások mellett folytatjuk járdaépítési programunkat is.

Eddig megépítettük a Temető utcában, a Zrínyi utcában, a Rét utca végén a járdát, jelenleg pedig az Ady Endre utcában dolgozunk a MendeVíz Nonprofit Kft. munkatársaival és a közmunkaprogramba bevont személyekkel közösen.

A pusztaszentistváni óvoda belső felújítását az önkormányzat önerőből végzi, amelynek keretében új burkolatokat (csempe, járólap, parketta) kapnak a belső terek, megnöveljük a tornaterem méretét és a volt szolgálati lakással bővítjük az óvodát.

POLGÁRMESTERI BESZÁMOLÓ

A napokban értesültem róla, hogy megnyertük a „Zöld patak” étkező felújítására és a pusztaszentistváni volt iskola új szárnyára benyújtott energetikai pályázatunkat, amely munkálatait is szeretnénk az ősszel megkezdeni.

Úgy gondolom, hogy még sok ilyen eredményes pályázatban gazdag évet kívánhatunk. El kell azonban mondani, hogy sokat köszönhetünk az országgyűlési képviselőnknek Pogácsás Tibor államtitkár úrnak, valamint Szűcs Lajos képviselő úrnak és Czerván György képviselő úrnak, mert a segítségük nélkül nem lenne ilyen töretlen a település fejlődése.

Meg kívánom köszönni a település lakosságának a visszaigazolást arra vonatkozólag, hogy jó úton járunk. A sok email-t, facebook üzenetet. Naponta állítanak meg az utcán, de kaptam már levelet 85 éves idős nénitől is.

Impresszum:

Mendei Híradó 2017./III. szám

Kiadja: Mende Község Önkormányzata
2235 Mende, Fő út 14.

Kiadásért felelős: Kaszanyi József polgármester
Szerkeszti a Szerkesztő Bizottság

Nyomdai előkészítés és kivitelezés:

SK. Marketing Kft. 2230 Gyömrő, Eskü utca 15/a.

Az üzenetekben és a személyes beszélgetésekben biztatnak, hogy jó az irány, a képviselő-testület településfejlesztési tervei összhangban vannak Mende lakóinak igényeivel. Köszönöm a kedves szavakat. Higgyék el, ezek nekem és a képviselőtársaimnak nagyon sokat jelentenek, mert ezekből a dícséretekből tudunk újabb és újabb erőt meríteni ahhoz, hogy élhetőbbé és szebbé tegyük szeretett településünket MENDET.

Az öröm mellett, azonban az ürm is jelen van. Amíg sokan dolgozunk településünk élhetőbbé tételén, addig néhányan arra törekednek, hogy rombolásukkal tönkre tegyék az elért eredményeket. Mi fát ültetünk, más kitöri, mi gondozzuk parkjainkat, játszóterünket más rongálja. Ez nem tántorít el a munkától, csak egy kicsit elszomorít...

Kaszanyi József
polgármester

Testületi hírek!

Mende Község Önkormányzatának képviselő-testülete a Mendei Híradó megjelenése óta 2017-ben 6 testületi ülést tartott májusban, júniusban és július hónapban.

A májusi testületi ülésen elfogadásra került a Mende Nonprofit Kft. 2016. évi beszámolója és 2017. évi üzleti terve, összevont jelentés a 2016. évi személyszállítási közszolgáltatásról, beszámoló Mende Község Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2016. évi ellátásáról, valamint beszámoló a Mendei Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálat 2016. évről.

A testület rendeletet alkotott az anyakönyvi eljárás egyes díjairól, valamint a talajterhelési díjról.

Elbírálta a Mende Települési Arculati kézikönyvének elkészítésére érkezett ajánlatot.

Júniusban és júliusban az utakhoz kapcsolódó közbeszerzési eljárás miatt több előkészítő és a kivitelezők kiválasztásáról szóló ülést is tartott annak érdekében, hogy a fejlesztések a nyári hónapokban megvalósulhassanak.

A képviselő-testület elfogadta a 2016. évi zárszámadását, valamint módosította a 2017. évi költségvetését.

A testület döntött arról, hogy 2017. évben is benyújtja a tűzifa pályázatát, amelynek keretében évek óta fával tudjuk támogatni a rászoruló családokat.

A testületi ülések jegyzőkönyvei a www.mende.hu weblapon megtekinthetők.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

Könyv Mende történetéről

Mende Község Önkormányzata 2017. április 26-án megjelentette Balogh Gábor Mende története az 1950-es évek elején című könyvét, amely a megjelölt korszakon kívül megismerteti az olvasóval Mende történetét a kezdetektől, településföldrajzi kitekintéssel.

A könyv megvásárolható a Mendei Polgármesteri Hivatalban 1 950 Ft-os áron.

Kaszanyi József
polgármester

ZSAROLÓVÍRUS (RANSOMWARE)

A zsarolóvírus (ransomware) olyan kártékony szoftver, amely titkosítja a számítógépen és a mobil eszközökön található fájlokat, majd váltságdíjat követel azok feloldásáért. A szoftver fizetési határidőt is szabhat, melynek lejártá után akár végérvényesen elérhetetlenné tesz az adatokat.

Jellemzően fertőzött e-mailekkel terjed, csatolt tömörített állományokban található. A levelekben a támadók számlákra, hivatalos dokumentumokra hivatkozva próbálják rávenni az áldozatot, hogy nyissa meg a mellékletet. Amennyiben ez megtörténik, a program telepíti magát és további kártékony kódokat igyekszik letölteni a megfertőzött eszközökre. Az esetleges váltságdíj kifizetése nem javasolt, mivel semmilyen garancia nincs arra, hogy kapunk kódot a visszaállításra, és hogy az működőképes is lesz.

Az operációs rendszer, illetve az alkalmazások (Adobe Flash, Java) hibajavításainak rendszeres telepítésén túl mindenképp javasolt valamilyen vírusvédelmi megoldás használata, illetve naprakészen tartása (termékverzió, felismerési adatállományok). Adatainkról egy elkülönített, és fizikailag is leválasztható meghajtóra rendszeresen mentéseket kell készíteni. Fontos a biztonság tudatos internet használat: ismeretlen feladótól érkezett e-mailekben ne nyissuk meg a mellékletet, főleg ha ez egy tömörített állomány! A zsarolóvírusok gyakran .exe, vagy .pdf kiterjesztésű mellékletben érkeznek. Egy esetleges fertőzés esetén a fertőzött gépet azonnal le kell választani a hálózatról.

Hordozható adattárolót (pendrive, külső merevlemez) sem szabad csatlakoztatni, hiszen ezzel a fertőzést tovább lehet vinni egy másik számítógépre.

A meghajtó teljes formázása javasolt, ezzel biztosan eltűnik a vírus minden nyoma. Csak a teljes operációs rendszer újratelepítése, valamint az aktív vírusvédelem bekapcsolása után lehet az adatokat az archív mentésekből helyreállítani.

A ransomware-ek számos variánsát sikerült már feltörni (vagy a szoftver készítői maguk publikálták a visszafejtéshez szükséges mester kulcsot, pl. a TeslaCrypt esetében), így célszerű lehet a titkosított állományok megőrzése.

Ebben nyújthat hatékony segítséget a CryptoSearch nevű, Michael Gillespie biztonsági kutató által a Windows platformra készített ingyenes program, amely egy folyamatosan frissülő online adatbázist használva (ID Ransomware) jelenleg kb. 240 variáns felismerésével képes automatikusan detektálni a titkosított fájlokat és róluk egy, a felhasználó által választott meghajtóra - az eredeti könyvtárszerkezet megtartásával - mentést készíteni.

A zsarolóvírusokról az alábbi hivatkozásokon további információt találhat:

<http://www.eset.hu/zsarolovirusok>

https://support.symantec.com/en_US/article.HOWTO124710.html

<http://www.pandasecurity.com/mediacenter/malware/what-is-ransomware>

<http://www.mcafee.com/us/security-awareness/articles/ransomware.aspx>

<https://biztonsagportal.hu/a-linux-sem-jelent-akadalyt-a-brutalis-killdisk-virusnak.html>

<http://www.welivesecurity.com/2017/01/05/killdisk-now-targeting-linux-demands-250k-ransom-cant-decrypt/>

Bánfi Péter,
PcNetSecurity Kft

BÚCSÚZUNK SZUHÁNYI FERENCTŐL

Szuhányi Ferenc 1936-2017

Búcsúzunk Szuhányi Ferencről, Feritől. S hogyan tehetnénk meg ezt annál szebben, szívhez szólóbban, mint ahogyan a temetésén elhangzott. Jegyzőtársa, Fászkerti Tiborné Zsuzsa fogalmazta meg hüén, és mondta el helyettünk is, nevünkben is a következők szerint:

„Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dús élete kincsét, ámbár napja múlt,
Hanem lezárva ami benne földi,
Egy éltető eszmévé finomul,
Mely fennmarad és nőttön nő tiszta fénye,
Amint időben, térben távozik,
Melyhez tekint fel az utód erénye:
óhajt, remél, hisz és imádkozik.”
(Arany János)

„Tisztelt Gyászoló Család! Tisztelt Emlékező Gyülekezet!

Amikor Szuhányi Feri bácsi halálhírére meghallottam, Arany János imént idézett verssorai jutottak eszembe.

Miért is?! Mert a nagy emberi teljesítmények, alkotások, életművek tiszteletet, megbecsülést érdemelnek. Sokszorosan így van ez, ha céljuk mindenkor a közösség szolgálata. Az, aki bölcs alázattal, s legjobb tudása szerint, a közösség érdekében cselekszik, valódi boldogságot nyer: olyan sugárzó tiszteletet, amely nemzedékeken átívelve is megőrizi az egyén tetteit, szavait, hírnevét.

Feri bácsit az aktív munkásélet a közigazgatáshoz kötötte. VB. titkárként kezdte Menden, majd Sülysápon folytatta, és a rendszerváltás után Maglódon volt jegyző.

Nyugdíjazását követően az önkormányzati életben továbbra is nagy szerepet vállalt, tapasztalatai segítséget nyújtottak, a rendszerváltást követő időszakban az önkormányzati munka tervezésében és szervezésében. Képviselőként először tanácsnökként dolgozott, majd a pénzügyi bizottság elnöke volt, végül két cikluson keresztül is alpolgármesteri tisztséget töltött be, lakóhelyén MENDÉN.

Imádta a családját, feleségét, fiait, menyeit, unokáit, és a még nagyobb családját Mende önszerveződő közösségeit. Sokrétű, gazdag élet volt az övé. Nagyon nagy tehetsége volt a versmondáshoz, énekléshez, tánchoz. Már fiatal korában a mendei színjátszó körben főszerepet játszott a János Vitézben, a Liliomfiban, a Gül Babában, hogy csak néhányat említsek a repertoárból.

BÚCSÚZUNK SZUHÁNYI FERENCTŐL

Ezért aztán nem okozott meglepetést, hogy a helyi Pávakör alapító tagja volt. Évtizedeken át táncolt, énekelt különböző színpadokon, részese és alakítója volt az együttes sikereinek munkájának. Így volt ez a Nyugdíjas Klubban is, ahol annak vezetőjeként nagy lelkesedéssel szervezte az ünnepi műsorokat, élvezettel gyűjtötte hozzá a verseket, dalokat.

Az Egészségvédő Klub és a mendei zöldek alapító tagjai között is ott találjuk a nevét, ezekben a szervezetekben is végezte szorgalmas, csapatépítő munkáját. Mende község nemzetközi kapcsolatait segítve a Hüfingeni Baráti Társaság tagja volt, és az uzoni kapcsolatok ápolásában is aktív szerepet vállalt.

A kulturális tevékenységek mellett, másik nagy szerelme a futball volt. Fiatal korában a Mende SE színeiben lépett pályára, húzta magára oly sokszor az ötvenes években a kék-sárga mez, majd később sokáig a spotvetetésben vett részt, a sport klub pénztárosa volt.

A közösség szigorú ítész, csak makulátlan jellemű emberek lehetnek a kiválasztottjai, olyanok, akikre felnézhet, akik példaképeiké válhatnak, akikhez mindenkor igazodni merhet. Ilyen ember volt Szuhányi Ferenc. Az ő emberi teljesítménye a mi közösségeink gazdagsága.

2010-ben Mende Község Önkormányzata a községben – társadalmi, kulturális területen – végzett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként részére Mendéért Emlékérmeket adományozott.

Élete példa, senki máséhoz nem fogható, személyisége legenda.

Községünk minden civil szervezete nevében fejet hajtok előtte.

Emlékeinkben megőrizzük a felejthetetlen egyéniségét, a mosolygós, mindig barátságos arcot, és azt a képet, amelyet Lukács Márta Gyertya című verse helyettem megfogalmaz:

„Egyenesen, szilárdan áll,
Fénylő szemmel fölfelé néz,
Önzetlenül ég, melegít,
A sötétnek nincs itt helye,
Hiszen, mint az igaz ember,
Ő is fényre van teremtve.
Olykor küzd az áramlattal,
És titokban sír talán,
Aztán ismét biztat, hitre
Serkent, szinte megnő lángja,
Hogy rohamosan csökken, fogy,
Sőt csonkig ég, nem is bánja.
Küldetését befejezte:
Ő eltűnt, s csak azért égett,
Hogy a kereső szívébe
Fényt vigyen és melegséget.”

Nyugodj békében Feri Bácsi!”

Búcsúzunk és köszönjük, hogy velünk voltál, tanítottál. Hasznos tanácsaid, kedves lényed nem feledjük.

Emléked megőrizzük.

Trefák Istvánné

Gólyahír

Váradai Szabolcs és Orosz Zsuzsanna gyermeke : **Sára 2017. 04. 19.**

Asztalos Merse és Solti Brigitta gyermeke: **Hanna 2017. 05. 07.**

Horváth György és Tóásó Mária gyermeke: **Dóra 2017. 05. 11.**

Gér Viktor és Boros Mónika gyermeke: **Adrienn 2017. 05. 24.**

Korpás Zsolt és Mikla Tünde gyermeke: **Zsófia Boglárka 2017. 06. 21.**

Richter Gábor és Varga Éva gyermeke: **Dominik 2017. 07. 04.**

Babarczai Gábor és Rádi Mónika gyermeke: **Noémi 2017. 07. 29.**

Kubola Dániel és Kriskó Rita Beatrix gyermeke: **Norina Elina 2017. 04. 07.**

Tajti István és Rácz Alexandra gyermeke: **Szamanta Viktória 2017.05.14.**

Agonács Attila és Gyulai Gabriella gyermeke: **Fanni 2017. 06. 28.**

Burai Kálmán és Katona Dóra gyermeke: **Márton 2017. 07. 17.**

Kiss Evelin gyermeke:

Alíz Tünde 2017. 07. 21.

Szeretettel köszöntjük az április óta született babákat!

Gratulálunk, és jó egészséget kívánunk az egész családnak!

Gratulálunk a 2016/2017-es tanév kitűnő tanulóinak

Kiválóan teljesített:

- 1.o. Dávid Yana Júlia,
Fábián Dániel Dénes és
Mészáros Áron

Kitűnő:

- 2.a Jámor Petra,
Juhász Eszter Anna és
Papp Lilla Anna
- 2.b Koczka Leticia
- 3.a Agonács Barnabás és
Lilik Ádám
- 3.b Andrikó Tamás, Kriskó Dávid,
Mándoki Luca és Rigó Petra
- 4.a Csaba Dániel és Fekete Máté
- 5.o. Huszár Alexandra és
Juraszik Marcell
- 6.a Endrődi Lili Nóra
- 6.b Kiss Boglárka és
Schweiningger Attila
- 7.o. Gere-Szabó Lilla és
Trepák Evelin
- 8.o. Huszár Olívia,
Laukó Lili és Megyeri Bence

Kerékgyártóné Maka Erzsébet
igazgató

Mendei Géza Fejedelem Általános Iskola

Hamarosan elkezdődik az új tanév, de már soha nem lesz olyan, mint azelőtt, mert hiányozni fog egy igazi tanító, aki nélkül más az iskolakezdés.

Hiányozni fog egy telefonhívás. Amióta igazgató vagyok, minden év első tanítási napján felhívtam Bukovits Ica néni és jó munkát, sok sikert kívánt iskolai munkánkhoz. Hiányozni fog a sok vidám pedagógusnapra, a születésnapjára adott szerenád, a régi élmények felelevenítése. Sajnos mindez véget ért, mert a TANÍTÓ NÉNI örökre elment. Bukovits Béláné Bisztriczky Ilona 1931. június 15-én született. A polgári iskola elvégzése után a Budai Tanítóképzőbe járt, ahol 1952-ben kapta meg tanítói oklevelét. Gyakorlatát Úriban kezdte, majd 1951-ben Mendére költözött és szeptember 1-től a mendei iskolában

találta meg igazi helyét, ahol 1997. augusztus 31-ig aktívan dolgozott. Hatalmas szeretettel és szakmai tudással fordult a tanulók felé. A tanítással eltöltött 46 év alatt közel 400 mendei gyermeket tanított. Azt hiszem, alig van olyan mendei család, amelynek legalább egy tagja ne Bukovits tanító néni tanítványa lett volna. Elhivatottságát, a pedagógia és a tanulók iránti szeretetét mutatja, hogy nyugdíjazása után még több, mint 10 évig óraadóként tevékenykedett iskolánkban. A fiatal, kezdő pedagógusokhoz is nagy szeretettel közeledett. Mindenki számíthatott segítségére, tanácsaira. Nemcsak az iskolában, a tantestületben, hanem Mende község közéletében is példamutató munkát végzett. Kiváló munkáját mindenhol elismerték, főtanácsosi címet és miniszteri dicséretet is kapott. Két gyermeke közül a lánya is a pedagógusi pályát választotta édesanyja példáját követve. 2012-ben, diplomaszerezésének hatvanadik évfordulójára, gyémántdiplomát kapott, melyet ünnepélyes keretek között vett át Kaszanyi József polgármester úrtól. Az idén sajnos már nem tudta megkapni a vasdiplomát, mert március 14-én hirtelen elhunyt. A gyömrői temetőben helyezték örök nyugalomra. Bukovits Béláné emlékére Arany János szavaival őrizzük: „Nem hal meg az, ki milliókra költi dús élte kincsét, ámbár napja múlt; Hanem lerázván, ami benne földi, egy éltető eszmévé finomul, Mely fennmarad s nőttön nő tiszta fénye, amint időben, térben távozik; Melyhez tekint fel az utód erénye, óhajt, remél, hisz és imádkozik.”

Kerékgyártóné Maka Erzsébet
iskolaigazgató

ELKÉSZÜLT A HŐSÖK TERE

2017. június 27-én átadásra került a felújított Hősök tere. Kaszanyi József polgármester úr beszédének felidézésével tisztelgünk településünk hősei előtt.

**Tisztelt Képviselő Úr!
Tisztelt Államtitkár Úr!
Tisztelt Ünneplő Közönség!**

Hármas emlékművet avatunk: kettővel a világháborúknak, eggyel pedig a mendei és a magyar '56-nak állítunk emléket. Az oszlopon látható koszorús reliefek a hősök koronáját jelképezik, a pálciaág, katonasapka és rohamtőr a harcokban elesett hősökre, Mende község háborúban elhunyt hősi halottjaira emlékeztetnek. Az emlékmű északi oldalán a jelképek alatt a két háború áldozatainak nevei olvashatók. A névsor, sajnos, még ma sem lehet teljes.

95 évvel ezelőtt a község képviselőtestülete elhatározta, hogy az I. világháború mendei áldozatainak emlékét megőrökíti. De nem gondolta volna, hogy az elesett hősök családtagjai életükben egy újabb háborút és egy függetlenségi harcot kénytelenek átélni.

Sőt, maga az emlékmű is egy vargabetűt leírva évtizedek után kerül vissza eredeti helyére, amely akkoriban a község közepének számított. Ahogy a testület 1922.

április 29-én elfogadott határozatában olvassuk: „A [képviselő-testület a] felállítandó emlékoszlop helyét a község közepén az országút mellett az úgynevezett Haranglábi téren jelöli ki, és utasítja az előjáróságot, hogy ezen emlékoszlop felállításában mendei társadalommal karöltve a legmesszebb menő tevékenységet fejtse ki, mert ezen

felállítandó emlékoszlop lesz hivatva az utókorban elesett hősök emlékét megörökíteni és nemes példával szolgálni.” Szembenézni a múlttal és a hősök nemes példáján okulva a jövőt építeni. Meglátni, hogy „csak egyetlen igazi fényűzés van: az emberi kapcsolatoké” (Saint-Exupéry). És tenni ezért az emberi kapcsolatokért, az igazi fényűzésért...

A hősi emlékművek, sajnos, többnyire a kapcsolatok megszakadását, a „fényűzések” hiányát, katonai nyelven: az ellenségeskedéseket, a háborúkat jelképezik.

ELKÉSZÜLT A HŐSÖK TERE

A háború igazságaira: a pusztításokra és a szenvedésekre irányítják az utókor figyelmét.

Éppen ezért minden háborús emlékmű elsősorban figyelmeztetés a jelen és a jövő nemzedék számára: a háború igazsága az öldöklés, a sokszor értelmetlen halál, a pusztítás, a túlélők fájdalma és mérhetetlen szenvedése. Egy háború, bármilyen jelzővel illetik is, lehet igazságos, de sohasem lehet emberséges. Mert hiányzik belőle az emberi kapcsolatok „fényűzése” és a felebaráti szeretet.

A háborús emlékmű könyörtelenül szembe-sít bennünket ezekkel a negatívumokkal.

Ami emlékművet most avatunk, szintén ezt példázza. Az első világháború lezárultát a győztes hatalmak 1920. június 4-én a

Trianoni Szerződéssel örökítették meg. A szerződés viszont csirájában már egy újabb világháború kitörésének a lehetőségét tartalmazta: ugyanis teljesíthetetlen kötelezettségeket és terheket rótt a vesztes felekre, köztük a magyarokéra; olyanokat, amelyek fizikailag és lelkileg tettek rokkanttá, nyomorítottak meg embereket, választottak szét családokat és nemzetrészeket. Még ma sem tudjuk pontosan, hányan veszték oda; milyen

embertelenségeket kellett elszenvedni civileknek és katonáknak, férfiaknak és nőknek, gyermekeknek és felnőtteknek, öregeknek és fiataloknak. Sokan – különösen a nagyhatalmak – nem is akarnak emlékezni rá, nehogy szembesülni kelljen ezekkel a borzalmakkal...

ELKÉSZÜLT A HŐSÖK TERE

„Ahol a hősokeket nem felejtik, mindig lesznek újak” – hirdeti a most felavatandó szobor dél felőli táblája. Kimondatlanul is az elhunytakra gondolunk. De valójában nem az elhunytak a hősoke, hanem azokat kell hősokeknak nevezni, akik akkor cselekedtek, amikor eljött az ideje. A hősoke azok, akik az emberségesség érdekében merik vállalni a küzdelmet, a szembeszegülést, a konfliktust – függetlenül attól, hogy konkrét személyükre nézve a cselekedet milyen következményeket von maga után. Mert tudják, hogy elérkezett a pillanat, amikor a cselekvés nemesíti az embert, a tétlenség pedig kárhoztatja.

Ennek a pillanatnak lehattunk tanúi a második világháborúban és 1956-ban.

Amikor 1944 novemberében a front Mende elé érkezett, a háború honvédő háborúként hősokekké emelte Mende és a falu északi határánál húzódó Attila-vonal védőit, a Szent László Hadosztály katonáit.

Amikor a szovjet 109. gárda-lövészhadosztály egységei birtokba vették a falut és áldozatokat követeltek, egyesek nemcsak a családjuk, hanem a község számára is hősoke lettek, és úgy vonultak be a falu történetébe.

Hasonlóképpen hősként emlékezünk azokra a katonákra, akik a mendei temetőben nyugszanak vagy akiket a környékünkön, jeltelen sírokban hantoltak el, miközben védték a hazát.

Megérdemlik a hősokeknak kijáró tiszteletet a mendei hadifoglyok, valamint azok, akiket a megszálló erők összefogdostak és „málenkij robotra” vittek. Közülük sokan nem tértek haza, hanem idegen földben, jeltelen sírokban nyugszanak.

Bár az 1956 nem követelt Mendén halálos áldozatokat, de sokan szálltak szembe

a kommunista terrorral. Vállalták a kockázatot, engedelmessé váltak a Nagy Imre-kormány felhívásainak: 1956. október 26-án leváltották és elzavarták a Rákosi-rendszer helyi képviselőit, 1956. október 28-án pedig megalakították a Mendei Nemzeti Bizottságot és a rend fenntartására létrehozták a Nemzetőrséget. – Bátoran és emberségesen viselkedtek azok is, akik élelmiszert gyűjtöttek és szállítottak a fővárosi kórházakba.

A világot ugyan megváltoztatni nem tudták, mert a forradalom elbukott, de hősként viselkedtek. „Ahol a hősokeket nem felejtik, mindig lesznek újak.”

Ne felejtjük hősokeinket!

A hősoke tere emlékpark kialakítását az 56-os emlékbizottsághoz benyújtott és a Közép és Kelet-Európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány által támogatott 3 000 000 Ft-tal valósult meg mintegy 10 000 000 Ft-ból

A kivitelezést a Mendei Nonprofit Kft végezte, Gecser István önkormányzati képviselő irányításával. A harangláb felépítését VAPFA Kft vezetője Verseczki Csaba támogatta. Végül megköszönöm Kerékgyártó Tamásnak a munkáját aki szintén önzetlenül segítette, hogy a tér büszkén állítson emléket a Mendei Hősokeknak.

Kaszanyi József
polgármester

VANDÁLOK A TELEPÜLÉSÜNKÖN

Tisztelt Mendei Lakosok!

Mint Önök is észlelték az utóbbi időben településünkön megnövekedett a rongálások száma.

Az, hogy a kihelyezett szemétes edények tönkretétele, a szemét kiborítása, illetve az utcán személtelés mindennapos már szinte természetesnek vesszük, de az utóbbi időben nagyobb kárt okozó „tevékenységek” is történtek. A tavasszal ültetett fák derékba törése megdöbbentette a lakosságot. Az elkövető már másnap meglelt hála a lakossági segítségnek.

A Hunyadi utcai játszótéren található csúzda összetörésében résztvevők felderítése is folyamatban. Azt nem tudom, hogy miért kell gördeszkával a csúzdán ügyeskedni, de meglelt az eredménye.

A fentieket figyelembe véve kérem a tisztelt lakosságot, hogy fokozatosan ügyeljenek a környezetükre.

Dr. Mona Gyula
címetes főjegyző

EGY EURÓPA BAJNOKSÁG MARGÓJÁRA

Engedjék meg, hogy pár szóban bemutatkozzunk:

Mendén 1974-óta működik a repülőmodellezés, amit az alapító tagként is szereplő Szilágyi György és Kanyik József révén ismerhetnek sokan. Szilágyi György pedagógusként dolgozott Mendén, és ő foglalkozott a gyermekek modellezés oktatásával.

Nagyon sokan köszönhetjük neki a repülés és a repülőmodellezés szeretetét, közöttük jómagam is. Egy ideig az AFÉSZ támogatásával illetve az MHSZ égisze alatt folyt a gyermekek (és az érdeklődő felnőttek) oktatása.

Azután vége lett az ÁFÉSZ-nek és az MHSZ-nek is, és kizárólag az Önkormányzat támogatására hagyatkozva, folytatódhatott a modellezés, egy azonban nem változott, hogy mindig sikeresek és elismertek voltak a „Mendei modellezők”. Az idei évben az Önkormányzat anyagi támogatásával sikerült megalapítanunk a Mendei Repülő Modellező Sportegyesületet segítségüket ezúton is köszönjük.

Klubunk mindig valamely versenykategória irányába próbálta meg terelgetni a tagokat, mert hát a kihívás, és az egészséges versenyszellem hozzátartozik a fiatalok fejlődéséhez. Illetve mi lehetne szebb annál, mint amikor a saját két kezemmel készített repülőmodellel megnyerve a versenyt, fenn állhatok a dobogón. Az évek során több kategóriát is kipróbáltunk PI: Szabadon repülő vitorlázó; Körrepülő; Co2 Motoros repülők; Rádió távirányítású vitorlázók.

Jelenleg versenyszerűen az un. Antik Repülő Modellezéssel foglalkozunk leginkább. Ez azt jelenti, hogy kizárólag 1950 előtt tervezett repülőmodelleket építünk korhű hagyományos építőanyagokból.

EGY EURÓPA BAJNOKSÁG MARGÓJÁRA

A megépült gépekkel azután meghatározott feladatokat kell teljesíteni, ami általában időtartam repülés.

Idén először sikerült a klubnak kijutni az Európa- Bajnokságra amit Szlovákiába Nyitra városában rendeztek meg. 15 ország 180 versenyzője vett részt rajta több mint 500 modellel. Mendét öt fő versenyzővel: Labadics József, Kátai Péter, Horváth Dávid, Gitye Gábor, Dékány Zsolt és két fő lelkes segítővel: Molnár Renáta, Dékányné Sziráki Mariann képviseltük.

Szereplésünk igen sikeresen végződött mivel két kategóriában is Európa bajnokot avattak közülünk. **Kátai Péter** Elektrogumis kategóriában, míg **Horváth Dávid** ALOT kategóriában lett aranyérmes.

A magyar csapat összesen három aranyérmet és két bronzérmet szerzett ezzel negyedik lett az Európai ranglistán.

Végül, de nem utolsó sorban nagy-nagy köszönet Dörgő Lászlónak, mert magánterületén lehetőséget ad számunkra a sok-sok gyakorlásra. Köszönjük Laci!

Dékány Zsolt
RMSK elnök

NYARALÁS FONYÓDLIGETEN

Az Erzsébet tábor keretében idén is nyaralt 10 gyermek Fonyódligeten a családsegítő szolgálat szervezésében.

2017 július 16-21 között nyaraltunk, az idő kitűnő volt.

A gyerekek jól érezték magukat, mindenki új élményekkel gazdagodott.

Mivel nem tudtunk most más településhez csatlakozni így az utazásunk költsége magasabb volt az előző évekhez képest.

Így idén a szülők is hozzájárultak a költségekhez. A fennmaradó összeg nagy részét a mendei önkormányzat pótolta, illetve a mendei caritas szervezete is támogatta a nyaralókat.

Nekik ezúton is köszönöm a segítséget!
Zsíros Judit
családsegítő

VERS MINDENKINEK

A 91 éves Szekeres István, Pista bácsi mendei lakos nagyon szeret írni. Már gyermekkorában is papírra vetette gondolatait, így az eltelt évek alatt nagyon sok emlékeztést írt meg, amelyeket gondosan összegyűjtött és megőrzött. Ezt azt összegyűjtött anyagot felajánlotta Mende községnek. Ebből mutatjuk be az egyik versét.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

Édes mostoha

Már a legmagyarabb se magyar,
Csak édes mostoha?
Szőke vizében bőszen harag,
S nem nyugszik meg soha!
Medrébe sírva hullanak
Bús magyar könnyei,
Medrében vergődve hasztalan,
Nevét szeretné hallani.
Hej, de idegen ott a szó és az ének,
Nem dalol magyar dalt a mostoha,
De te akkor is magyar maradsz, ugye?
Kedves, szőke Tisza.

Hiányzik a pásztor ének,
A csillagos magyar éjszaka,
Akkor sietve rohansz délnek,
Hogy keblére öleljen a baba,
Mely bölcsőd volt és éltetett,
Mellyel együtt szenvedtél,
Melyért sokszor hullattál véres könnyeket,
Mikor átgázolt rajtad az ellenség.

Bölcsőd e baba volt,
Testvéred a Duna,
Mintán elszakított a sors,
Így lettél mostoha.
Ne hallgass más névre,
Te szőke Tisza maradj,
Kanyarogj sokáig
A parti füzes alatt.

Itt születél Tisza,
Bölcsőd és sírod itt legyen,
De bölcsőd háromfelé vágta,
A gonosz zsarnokok!

Az árva székel könnyétől keserű
A Maros csendes vize,
Mint elhagyott árva testvérét,
Szőke Tiszát úgy fogadja be.

Aztán némán, csendesen,
Indulnak a batár felé,
Mikor át kell lépni azt,
Szívük szakad belé.

Habjaik zokogva borulnak össze,
Mint két hontalan árva,
Sírva-bögve, tajtékozva, vad haraggal
Vigyétek Székely testvéreink könnyeit
A kéklő, végtelen óceánba.
Forrj! Tajtékozz! Tombolj óceán,
Hol testvérkönyyünk halad!
Tajtékozz! Üvöltsd fel az égre
Bús magyar fájdalmat!

Írta: Szekeres István

DÉLI HARANGSZÓ

2017. július 31-én délben a mendei római katolikus plébániatemplom harangja szólott a Kossuth Rádióban.

Mende Pest megyei település, a fővárostól 32 kilométerre dél-keletre, a Tápió mentén. Első ismert írásos említése 1411-ből való. Neve valószínűleg személynévből származik, amelynek jelentése lándzsás. Megközelítőleg száz évenként váltott tulajdonosokat, főbb birtokosai a Nyársapáti, a Werbőczy, a Koháry és a Keglevich családok voltak. Jelenlegi temploma már a harmadik, amelyet 1829-31 között építettek új helyen, egy dombon. Az első még a török hódoltság előtt épült, pontosan nem tudni, hol. Ennek maradványait felhasználták az újabb templom felépítéséhez, amelyet 1736-ban áldottak meg.

Ezt építették újjá közel száz esztendő múlva új helyen, de az építőköveket, amelyek egy része még az első templomból származott, ismét felhasználták.

A templom titulusa Loyolai Szent Ignác, amely sokáig az egyetlen volt a nem jezsuiták által épített templomok közül. A szentélyt Gaál Imre festőművész három falfestménye díszíti, a védőszent életéből vett jelenetekkel. A búcsú a július 31-hez, Szent Ignác ünnepéhez legközelebb eső vasárnapon van.

A mendei Loyolai Szent Ignác templom 21 méter magas tornyában három harang lakik. A legrégebbit 1831-ben öntötte Eberhardt Henrik. A másik kettő 1923-ban készült Szlezák László műhelyében.

Az elhangzottak meghallgathatók az alábbi weblapon:

<http://hangtar.radio.hu/kossuth###2017-07-31>

FIATALOK A POLGÁRMESTERI HIVATALBAN!

Mende Község Önkormányzata évek óta, így az idén is az 50 óra közösségi szolgálatot segít teljesíteni közel 15 diáknak.

A diákok Családi napokon és a Születési Mulatságon valamint az Adventi ünnepségsorozaton vesznek részt. A tanulók a rendezvény szervezésében, jegyek árusításában, illetve a főzés során segítenek a zöldségek pucolásban és a mosogatásban, valamint a sütemények kínálásában vesznek részt. Idén négy fiatal is a Polgármesteri Hivatalban töltötte a szakközépiskolai gyakorlatát. Megismerkedhettek a hivatal felépítésével, illetve korlátozott keretek között bele is kóstolhattak a mindennapi munkába, gyakorlati életbe.

A gyakorlati idejük alatt megismerkedhettek például az iratmegsemmisítő géppel, spirálozó géppel, a számítógép rendszeres használatával illetve a papírmunkával is egyaránt.

A Nyári diákmunka program keretében két diák ismerkedhetett meg a mindennapi munka örömeivel a nyár folyamán. Kipróbálhatták a szórólapozás élményeit, a parkok tisztántartását, a fűnyírást valamint a dokumentumok rendszerezését.

Vámos Brigitta
diákmunkás

Tudta-e, hogy...

milyen sírjelek találhatók a mendei temetőben?

A temető közepén kiemelkedő kőkeresztet csend és mozdulatlanság veszi körül. A valóság azonban árnyaltabb. A sírok-ról egy nagyon is élő közösség és kultúrája köszön vissza. Ezt a tényt fedezték fel a régműlttal foglalkozó szakemberek: a temető kultúrája egy-egy nép vagy népcsoport azonosítására szolgál. A temetőkultúra segítségével valószínűsíthető, hogy sok-sok ezer évvel ezelőtt

A mendei temető kőkeresztje

Mende билей részén halomsírokat alakítottak ki (halomsíros kultúra), a vatyai kultúrához tartozó helybeliek – az urnamezős kultúra idején – pedig elhamvasztották és urnákba temették a halottaikat. (Bár ezek az urnák nem mai értelemben veendőek.)

A holtak hamvasztása tehát nem új jelenség. Mende régműlt történetében egy ideig szokásos temetkezési formának számított. Később visszaszorult, sőt a kereszténység elterjedésével hosszú évszázadokra szinte teljesen eltűnt. Az utóbbi évtizedekben viszont újból előtérbe került: egyre többen választják szeretteik számára ezt a temetkezési formát – és nem csak divatból...

A mendei temetőben több mint 1565 síremlék és egy hősi emlékmű irányítja gondolatainkat az egykoron élőkre, a mulandóságra és a rokoni szálakra.

A temető megerősít bennünket, hogy a halál nem kivételez: bárki bármilyen pozíciót tölt be, nem kerülheti el végzetét: meghal. Néhány vonatkozásban mégis érvényesülnek a különbségek. A tehetősebbek rendszerint drágább síremléket állíttatnak, a kevésbé va-

Faragott fejfa és obelisz az evangélikus részen

gyonosok pedig egyszerűbb sírokban nyugszanak, illetve szembetűnő az élők fel fogásbeli különbsége, az istenhívők és az ateisták, a katolikusok és a protestánsok eltérő hagyományvilága.

Kriskó István fejköve

Ha az elhunytak katolikus hitben nevelkedtek és éltek, akkor a sírjukról nem hiányozhat a kereszt: a sírjel felső része formál keresztet vagy maga a kereszt válik önálló sírjellé. Mindkettőre akad példa bőven. Sok esetben a kereszt és a rajta látható korpusz kiegészítő elemként jelenik meg. Előfordul az is, hogy a sírjelet más motívumok, mindenekelőtt gravírozás, fényképek, illetve feliratok, sírversek díszítik. A háború előtt elhunyt evangélikusok sírjain szinte alig látunk keresztet vagy kereszt alakú fejkőt. Helyette obelisz (oszlop), fejkő, illetve díszítő elemként kehely vagy más szimbólum, például szomorúfűz dominál.

Jámbor Mihály fejköve

SZÜL[ETETT] 18.3 FEB[RUÁR] 21. MEGH[ALT] 1888 SZEPT[EMBER] 16. EZ EMLÉKET EMELTETTE FIA JÁMBOR JÁNOS". A kereszt előtt a sírhantot már elplanírozta az idő. Csúpán a sírjel frontja és felirata szolgál iránymutatóként, hogy hol „pihenhet” az elhunyt. Az evangélikus részen a legrégebbi halottat 1887-ben temették. A sírkő felirata szerint: „ITT NYUGSZIK ISTENBEN BOLDOGULT KRISKÓ ISTVÁN ÉLT 47 ÉVET MEGHALT 1887 JANUÁR 21. BÉKE HAMVAIRA!” A felirat alatt az „ÉS NEJE BARTOS ERZSÉBET ÉLT 74 ÉVET MEGHALT 1915. JANUÁR 20.” kiegészítés nyomán nemcsak arra

Egyes sírjeleiken nagy súlyt kapnak a bibliai idézetek.

Az egész temetőben csak egy régi faragott fejfa található és élte túl a történelem viharait. De nem ez a legrégebbi sírjel...

A katolikus részen a legrégebbi, sírjellel rendelkező halott 1888-ban hunyt el. Egy márvány fejkő tudatja velünk: „ITT NYUGSZIK ISTENBEN BOLDOGULT JÁMBOR MIHÁLY

ÉRDEKESSÉGEK MENDE MÚLTJÁBÓL XV.

következtethetünk, hogy a feleség később halt meg és a férje mellé temették, hanem arra is, hogy a fejkövet eredetileg egy személyre tervezték. Nem minden halottnak a nevét és adatait íratják fel a hozzátartozók a fejfára (fejkőre).

Vannak, akik csak a hozzátartozói kapcsolatokkal, például „Szüleink” / „Édesanyám” vagy a „... család” fel-

iratokkal, esetleg az elhunyt nevének és életkorának megadásával utalnak arra, hogy kik nyugszanak a síremlék alatt. Mások fontosnak tartják, hogy az utókor számára is jól beazonosítható legyen a halottjuk. Az adatok birtokában megtudhatjuk például, hogy az elhunyt nők közül Hatlaczki Ilona

1824-ben született és 1898-ig élt; a férfiak közül Inglis Mihály 1826-ban született és 1889-ig élt.

A feliratok szerint a legrövidebb ideig – mindössze egy órát – Bartos Erzsike volt életben. A legmagasabb életkort a nők közül a mendei Mészáros Jánosné (született: Német Erzsébet), a férfiak közül a szanki származású Kanta József érte el. Mészáros Jánosné 104 évesen, Kanta József pedig 97 évesen halt meg.

Több síremléken megfigyelhető, hogy a holtak mintha távolabb kerültek volna az élők, illetve egyes túlélők

számára a korábbihoz képest mintha kiüresedett vagy felszínessé vált volna a holtak világa. Ezt sugallják azok a síremlékek (sírok, sírjelek), amelyeket az élő hozzátartozók elhanyagoltak: a sírkő algásodik, mohásodik, elszennyeződik, a feliratok olvashatatlaná válnak, illetve minthogy a sírt nem gondozzák, a gaz benövi, a sírjel ki-dől...

Üres helyek a temető evangélikus részén

A távol élők között vannak olyanok, akik a sírok felújításával a sírkövet, gondozásával pedig a temetkezési vállalkozót bízzák meg...

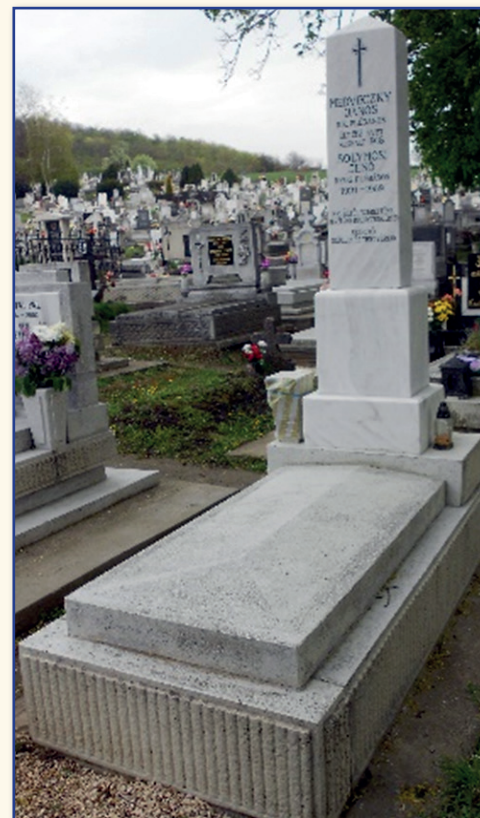
S végül a temető déli részén, ahol az 1840–1850-es bővítés során még sírok voltak, valamint az újabb sírok között üres helyek láthatók. Ezek arra figyelmeztetnek, hogy a temető sem változatlan, örök nyughely: ha a hozzátartozók a sírhelyeket nem váltják meg, akkor felszámolják...

Balogh Gábor
kutató

ÉRDEKESSÉGEK MENDE MÚLTJÁBÓL XVI.

Tudta-e, hogy...

kik a temető ismertebb halottjai?

A plébánosok síremléke

Számos nevesebb és tiszteletnek örvendő mendeit helyeztek végső nyugalomra a temetőben. Ők valamennyien feladatuknak tekintették, hogy tegyenek valamit a közösségért. Munkájuknak köszönhetően fejlődött a falu. Többük országosan öregbítette a község nevét. A háború előtti időkből két személy neve kívánczik az élre: Petrányi Károly (1879–1939) és Aczél Károly (1887–1945). PETRÁNYI Károly főjegyzői működése profilizálta Mende képét.

Aktív közreműködésének tulajdonítható a falu új központjának kialakítása, miután az egykori Haranglábi tér (napjainkban: Hősök tere) megszűnt a falu központja lenni; továbbá az 1917 őszén összeomlott Községháza helyett egy újnak az építése a Fő utcán.

ACZÉL Károly uradalmi intézőként 1934-től szolgálta Mendén Coburg herceget, és „adott kenyeret legalább a falu felének, különben sokan éhen haltak volna.” „Szigorú volt, de igazságos” – emlékezett vissza egy másik szolgáló. Egyesek ezt halálra kínzásával viszonyították, az özvegyét pedig addig zaklatták, amíg le nem mondott arról a pár hold földről is, amely őt a férje után megillette.

Exhumáltatták és elvitették a hozzátartozók dr. DÉCSEI Géza (1896–1960) címzetes prépost holttestét, aki 1953 és 1960 között szolgálta a római katolikusokat. Műértése szakmai körökben országosan ismert volt. Holttestének kihantolása mögött nemcsak hozzátartozóinak megfontolásai álltak, hanem bizonyos helybeliek magatartása is hozzájárult. Ennek ellenére a mendei temetőben két katolikus pap nyugszik.

Detre László és neje síremléke

ÉRDEKESSÉGEK MENDE MÚLTJÁBÓL XVI.

Ide temették az 1914-ben önállósult római katolikus egyházközség viszonylag fiatalon és váratlanul elhunyt kurátorát, MEDVECZKY Jánost (1865–1918), valamint itt nyugszik SOLYMOSI Jenő (1921–1969) római katolikus plébános is.

Az evangélikus egyházközség korábbi lelkesze, DETRE László (1912–2004) szintén a mendei temetőben talált végső nyugalmat magának és feleségének. Ő 1938-tól 1981-ig szolgálta a helybeli gyülekezetet.

Az I. világháborúban tanúsított hősiek helytállásuk miatt négy mendei lakost tüntetettek ki és terjesztettek vitézi címre. Még a cím átvétele előtt magyarosította a nevét Rojcsik János Rojtos Jánosra, Schmelcz Ferenc Szuhányi Ferencre, valamint Fabók János

A Petrányi-Fejes család síremléke

Fegyverneki Jánosra. Elsőként ROJTOS János (1882–1960) tartalékos őrmesternek és SZUHÁNYI Ferenc (1897–1969) tartalékos tizedesnek, akik földművesek voltak, adományozta a Vitézi Szék

*Rojtos János,
alias Rojcsik János*

1925-ben a vitézi címet és a vele járó földterületet. (Rojtos János azonban a vitézi telket nem fogadta el.) VIRÁG Mihály (1879–1963) tartalékos őrmester, kereskedő

1927-ben kapta meg a vitézi címet. (Az 1940-ben elhunyt feleségének a sírja a mendei temető katolikus részében található.) Irodaalkalmazottként dolgozott FEGYVERNEKI János (1894–1975), és vált méltóvá a vitézi címre, amelyet 1934-ben adományoztak neki.

A háború után a vitézi címet eltörölték és a község „nevesebb embereinek” köre teljesen átalakult. A félve tisztelt vb-elnök, vb-titkár, párttitkár stb. helyett néhány személy spontán módon vívott ki magának köztiszteletet.

A tanítók közül megemlítendő a nagykörösi származású FEJES Ferenc (1917–1999) tanító, aki házassága révén rokonságba került a Petrányi családdal (Petrányi Károly és Fejes Ferenc anyósa, Petrányi Emilia Margit testvérek voltak) és mindvégig kitartott Menden.

ÉRDEKESSÉGEK MENDE MÚLTJÁBÓL XVI.

Számos korosztály került ki kezei alól. De feledhetetlen érdemeket szerzett a község műveltségének előmozdításában és hagyományainak megőrzésében. Ezért a falu díszpolgárává választották. Sírja a feleségével, Várnagy Emilia Margitével (1926–2012) és a Petrányi családdal együtt a főbejárati gyalogúttól balra található.

Kisgyermekkel foglalkozott nyugdíjazásáig a mendei származású Ézsöl Istvánné sz. PINCZEL Klára (1927–2016) óvónő. 1949-ben helyezték a faluba; „csemeték” százai cseperedtek fel működése idején és váltak iskoláskorúvá. Annyira közismert volt, hogy akár „Klári néni”-t, akár „óvónéni”-t említett valaki, mindenki tudta, hogy róla van szó.

Fejő a cigánytemetőből

Hasonló ismertséget szerzett magának az egykori tűzoltó parancsnok, DERZBACH Kálmán (1910–1997).

Monori származású volt, a faluba nősült és itt ragadt. Foglalkozását tekintve cipészmeszterként dolgozott, mellette 1945-től 1973-ig a falu önkéntes tűzoltóit is parancsnokolta. Lelkiismeretes munkájának köszönhetően alig érte tűzkár Mende. Utána VECSERIK János (1914–1996) százados irányította a csapatot. Mindketten a falu temetőjében nyugszanak.

Az Ország útról benézve szembejön egy elkerített síremlék, amely alatt SZEMERÁD Ferencné sz. Hartl Veronika (1861?–1913) nyugszik.

*A Szemerád-házaspár síremléke
háttérben a ravatalozóval*

Berecz Vilmos és bajtársai síremléke

A hölgy a férjével együtt a katolikus egyházközség jótévedőjének számított. Neki köszönhető az 1905-ben tartott misszió megőrzése a templom melletti stáció, valamint a katolikus templom előtt az 1912-ben állított kálvária.

A középső parcella délkeleti traktusában húzódik meg egy szerény kiterjedésű temetőrész, amelyet a helybeliek cigánytemetőnek neveznek. A háború után letelepedett cigány családok temetik ide a hozzátartozóikat. A síremlékek száma fokozatosan növekszik. Utoljára 2016-ban temettek ide két hozzátartozót: az anyát és a lányát, akik

állandó kísérőtársukkal, egy kiskutyával éveken keresztül járták a falut. Sokakat megrendített a haláluk.

Végül nem mehetünk el szó nélkül Mende egykori kocsmárosai mellett sem, akik hol sajátjukként, hol pedig gebinben üzemeltették italboltjukat. A faluban mindenki ismerte őket, például TÓTH Dezsőt és feleségét, TREPÁK Máriát (a „Dezső bácsi kocsmájá”-ból), SOMOGYI Sándort és feleségét (az „Alsókocsmá”-

ból) stb. Ők törzsvendégeik közelében alusszák örök álmukat...

Balogh Gábor
kutató

A Szabó János Rep. Honvéd síremléke

Hetedik fejezet

Rox azon törte a fejét, hogy hogyan fogja megoldani a mai éjszakát. Igazából most tudatosult benne, hogy Syl még túl kicsi ahhoz, hogy egy egész éjszakára egyedül hagyja. Nem tudta eldönteni, mit tegyen. Steven és Syl egy fél óra múlva jöttek ki a fürdőből, és a látvány fantasztikus volt: Steven arcán őszinte és hatalmas mosoly villogott, a hajából csöpögött a víz, a pólója csurom vizes volt, így az rátapadt izmos testére... Roxannak még a lélegzete is elakadt a látványtól.

A fiú, miután lerakta Sylt a kanapéra, megállt Roxan előtt: - Ez a kis bestia teljesen eláztatott!- nevetve nézett végig magán.

- Lá..látom.. A fürdőben találsz száraz törölközőt, nyugodtan tedd magad rendbe, én addig leteszem Sylvit aludni!- Rox rendkívül zavarban volt.

- Syl, köszönj el Steventől! Megyünk aludni!

- Szia, Steven! Holnap is gyere el hozzám, jó?- a kislány átölelte Stevent és pusztított az arcára.

- Jó éjt, prücsök! Ha nem zavarja a nővéredet, akkor holnap is el fogok jönni! Steven a szívébe zárta ezt az életre való kiscsajt!

Roxan húsz perc múlva jött ki Syl szobájából, és akkor Steven már ott ült a kanapén... félmeztelenül. - A pólómat kiakasztottam, hogy legalább egy kicsit száradjon meg, ugye nem gond!

- Nem, Steven, nem gond!- Rox elgyötörtén ült le az ágyra.

- Rox, minden rendben van?- fogta meg a lány kezét.

Roxan nem tudta eldönteni, hogy elmondja-e Stevennek azt, ami zavarja. Végül döntött.

- Félek ettől a mai éjszakától! Syl még túl kicsi ahhoz, hogy egyedül maradjon, de nekem pedig dolgoznom kell...

Steven egy kis hallgatás után elképesztő ötlettel állt elő.

- Mi lenne, ha én itt maradnék, amíg te dolgozol? Így minden rendben lenne!

- Ez igazán kedves tőled, de nem várhatok el ilyet senkitől. Meg különben is! Mit szólnának a szüleid? Így is túl sokáig maradtál ki otthonról!- Rox egyszerűen nem hitt a fülének.

- Ugyan már! Ez nekem csak öröm, hogy itt maradhatok Sylvivel! A szüleim meg nem szólnak semmit, ugyanis már nem élnek. A bátyámmal és a nővéremmel élek együtt, nekik, pedig elég egy telefon is!- hangjában keserűség csengett, mikor a szüleit említette.

Rox nagyon törte a fejét, hogy találjon egy másik megoldást, de nem talált semmit.

- Na, jó! Köszönöm a kedvességed! Szeretném, ha itt maradnál!

- Rendben!- Steve szemében öröm bujkált. - Akkor telefonálok, jó?

Meg sem várva a választ elindult a telefon felé.

Rox elindult a munkába, és Stevenre hagyta a házat és Sylt. Kicsit még így is félt ettől az éjszakától, de így már jobb volt.

A munka gyorsan eltelt, forgalom nem igazán volt. Rox egy óráig dolgozott, majd rohant haza. Otthon a nappaliban senkit nem talált. Benyitott Syl szobájába... és ott aludt a franciaágyon Steven Sylvivel összebújva. Roxannak nem volt szíve felkelteni őt, így kiosont a szobából, lezuhanózott és ledőlt a nappaliban a kanapéra.

Rebecca D'Angelo
Szócs - Rádi Anita

Emlékképek Mende életéből

Továbbra is meg kívánjuk mutatni Mende múltját képekben, ezért kérjük a kedves lakosokat, hogy akinek olyan képe van, amit érdemes megjelentetni, hozza be nekünk, vagy küldje el a mende@mende.hu címre!

1906. Trepak Józsefné és 3 fia

1968-ban egy évesen

Kisdobos avatás

1976 összevont 3-4. osztály

5. osztály az 1947-48-as tanévből

1981-ben végzett 8. osztály

KÖNNYŰ NYÁRI FINOMSÁGOK

Tejszínes fokhagyma krémleves

Hozzávalók:

- 4 nagy fej fokhagyma
- 1 db húsleveskocka
- 2 dl sűrű tejszín
- 2 db kifli

Így készül:

A fokhagymagerezdeket megtisztítjuk és egy leveses fazékban annyi vízzel, amennyi épp ellepi egy levestkocka kíséretében puhára főzzük, majd krémesre turmixoljuk. Hozzáadjuk a tejszínt és kevés víz hozzáadásával a megfelelő állagúra hígítjuk, végül készre forraljuk. Pirított kifli karikákkal tálaljuk.

Sült hekk

Jó étvágyat!

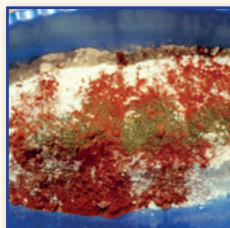
Hozzávalók:

- 1 csomag fagyasztott hekk törzs
- só
- bors
- rétesliszt
- fűszerpaprika
- olaj a sütéshez

Így készítjük:

A fagyasztott hekket kiolvasztjuk, kívül-belül sóval bedörzsöljük és kb. 30 percig állni hagyjuk. 5 evőkanálnyi réteslisztet elkeverünk 1 evőkanálnyi fűszerpaprikával, 1 kiskanálnyi sóval és 1 mokkáskanálnyi őrölt borssal. A besózott hekk törzseket ebben a lisztes keverékben megforgatjuk, majd bő olajban aranybarnára sütjük. Kenyérrel, savanyúsággal tálaljuk. Jó étvágyat kívánok!

www.eletfuszerei.hu

REJTVÉNY GYERMEKEKNEK

Előző számunk rejtvényének helyes megfejtése:

locsolkodás volt.

Gratulálunk a szerencsés nyerteseknek, akik 1-1 32 cm-es szabadon választható pizzát nyertek a Rizzo Gastro Bar-ból:

Tamás Norbert, Mogyorósi Anna, Gulyás Attila

Az átvételére jogosító utalvány átvehető a Polgármesteri Hivatal titkárságán ügyfélfogadási időben.

MICIMACKÓ JÁTSZÓHÁZ

A új feladványunkhoz jó időtöltést kívánunk!

A helyes válasz beküldői között kisorsolunk

3 db 32 cm-es szabadon választható pizzát amit a Rizzo Gastro Bar-ban lehet beváltani! A megfejtéseket 2017. augusztus 31-ig kérjük a mende@mende.hu címre elküldeni, a nyerteseket e-mailben is értesítjük!

Játék a betűkkel

Az ábrák nevét írd a megfelelő vízszintes sorokba!

Olvasd el felülről a vastag keretbe került szót!

1	B	A	K	A	N	C	S		2	
								1		
3										
								3		
5										
								5		
7										
								7		
9										
10								9		
								10		

Megfejtés: _____

Testvérvárosi Oklevel

a Mende és Hűfingen között fennálló

testvérvárosi kapcsolat 20. évfordulójának alkalmából

Mende Község és Hűfingen Város képviselőtestületeinek közös elhatározása alapján 1997. október 02-án aláírásra a két település közötti testvérvárosi szerződés. Ezt megelőzően már több éven keresztül fennállt a baráti kapcsolat Mende Község Népiegyüttese és a hűfingeni Heimatjungt. Tánccsoport között. Az elmúlt 20 évben sikeresen megalapozódott és kiépült ez a testvérvárosi kapcsolat. A további együttműködésnek erre a stabil alapra építve és minden egyes társadalmi réteg bevonásával kell folytatódnia. A két település Önkormányzata ezen Oklevéllel hitelesítve köt megállapodást arról, hogy a testvérvárosi kapcsolatot a jövőben is tovább fogja művelni. Ennek folyamán az egyik fontos feladat további kapcsolatokról létrejötteinek elősegítése polgáraink, a hitelség különböző egyesületeink és intézményeink között. Továbbá kiemelt figyelem fordítandó a kulturális csere megerősítésére. A jövőbeni baráti együttműködésnek Mende és Hűfingen között ki kell emelkednie egy bekezes és szabad Európa továbbfejlesztését kell szolgálnia.

Mende Község részéről

Kaszaszanyi József
Mende Község Polgarmestere

Hűfingen, 2017 június 16.

Hűfingen Város részéről

Michael Kollmeier
Hűfingen Város Polgarmestere